درس پنجم

جلسه‌ی اول

تمرین اول: آیات ۱۰۲ تا ۱۰۵ سوره‌ی آلِ عِمران را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

یا اَیُّهَا الَّذینَ ءامَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقاتِهِ وَ لا تَموتُنَّ
اِلّا وَ اَنْتُمْ مُسْلِمونَ ﴿۱۰۲﴾ وَ اعْتَصِموا بِحَبْلِ اللّٰهِ
جَميعًا وَ لا تَفَرَّقوا وَ اذْكُروا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
اِذْ كُنْتُمْ اَعْداءً فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلوبِكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ
بِنِعْمَتِهِ اِخْوانًا وَ كُنْتُمْ عَلىٰ شَفا حُفْرَةٍ مِنَ النّارِ
فَاَنْقَذَكُمْ مِنْها كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ ءاياتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدونَ ﴿۱۰۳﴾ وَ لْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعونَ
اِلَى الْخَيْرِ وَ يَأْمُرونَ بِالْمَعْروفِ وَ يَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَ اُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحونَ ﴿۱۰۴﴾ وَ لا
تَكونوا كَالَّذينَ تَفَرَّقوا وَ اخْتَلَفوا مِنْ بَعْدِ ما
جاءَهُمُ الْبَيِّناتُ وَ اُولٰئِكَ لَهُمْ عَذابٌ عَظيمٌ ﴿۱۰۵﴾

تمرین دوم: در صورت امکان آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

پیام قرآنی

وَ اعْتَصِموا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَميعًا وَ لا تَفَرَّقوا

همه با هم به ریسمان الهی چنگ بزنید و پراکنده نشوید.

سوره‌ی آل‌عِمران، آیه‌ی ۱۰۳

حَبْل : ریسمان　　جَميعًا : همه با هم

حَبْلِ اللّٰهِ : ... ...

به نظر شما منظور از «حَبْلِ اللّٰه» (ریسمان خدا) چیست؟

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

حروف مُقَطَّعه

در آغاز ۲۹ سوره‌ی قرآن، حروفی آمده که اغلب به صورت کلمه نوشته شده است، ولی هر یک از آن حروف با اسم الفبایی خود خوانده می‌شود، مانند : «الم» که خوانده می‌شود «اَلِف لام میم».

توجه کنید در حروف مُقَطَّعه، چهار حرف «ح، ر، هـ، ی» به صورت «حا، را، ها، یا» خوانده می‌شود.

به نحوه‌ی خواندن این حروف مُقَطَّعه توجه کنید :

ن ← نون

طه ← طا ها

حم ← حا میم

طسم ← طا سین میم

الـمر ← اَلِف لام میم را

کهیعص ← کاف ها یا عَیْن صاد

«عین» به صورت «عَیْن» خوانده می‌شود.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان‌دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این آیات شریف را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱ـ الـر ﴿۱﴾ تِلْكَ ءايـاتُ الْكِتابِ الْحَكيمِ ﴿۲﴾ سوره‌ی یونُس

الف لام را ﴿۱﴾ این آیات کتاب حکمت*آمیز است. ﴿۲﴾

۲ـ حـم ﴿۱﴾ تَنْزيلُ الْكِتابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزيزِ الْحَكيمِ ﴿۲﴾ سوره‌ی جاثیه

حا میم ﴿۱﴾ نازل کردن این کتاب از سوی خداوند با عزّت و حکیم است. ﴿۲﴾

۳ـ یس ﴿۱﴾ وَالْقُرْءانِ الْحَكيمِ ﴿۲﴾

یاسین ﴿۱﴾ سوگند به قرآن حکمت‌آمیز ﴿۲﴾

اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلينَ ﴿۳﴾

قطعاً تو از پیامبران هستی ﴿۳﴾

عَلىٰ صِراطٍ مُسْتَقيمٍ ﴿۴﴾ سوره‌ی یاسین

در راه راست هستی. ﴿۴﴾

* حکمت: سخنان کاملاً صحیح و درست.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱ـ مُرْسَلینَ : ☐ پیامبران ☐ دانشمندان

۲ـ صِراط : ☐ راه ☐ راست

۳ـ مُسْتَقیم : ☐ راه ☐ راست

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱ـ وَ سَلامٌ عَلَی الْمُرْسَلینَ ﴿۱۸۱﴾ سوره‌ی صافّات، آیه‌ی ۱۸۱

... بر ...

۲ـ هٰذا صِراطٌ مُسْتَقیمٌ ﴿۵۱﴾ سوره‌ی آل عِمران، آیه‌ی ۵۱

این ... ... است.

۳ـ الـمر تِلْكَ ءایاتُ الْكِتابِ سوره‌ی رَعد، آیه‌ی ۱

الف لام میم را، این ... ... است.

قطره اما دریا

پیامبر اکرم صلّی‌الله علیه و آله:

قرآن ریسمان خدا، نور آشکار و شفایی سودمند است، پس آن را بخوانید؛

زیرا خدای بزرگ برای هر حرف آن، ۱۰ پاداش نیکو به شما می‌دهد*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید؛ خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و شبیه آن قرائت کنید.

تمرین دوم

با توجه به حروف مقطّعه، آیات زیر را بخوانید.

۱- ق وَ الْقُرْءانِ الْمَجیدِ ﴿۱﴾ — سوره‌ی قاف

۲- طس تِلْكَ ءایاتُ الْقُرْءانِ وَ كِتابٍ مُبینٍ ﴿۱﴾ — سوره‌ی نمل

۳- الم ﴿۱﴾ اَللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلّا هُوَ الْحَیُّ الْقَیّومُ ﴿۲﴾ — سوره‌ی آل عِمران

۴- المص ﴿۱﴾ كِتابٌ اُنْزِلَ اِلَیْكَ فَلا یَكُنْ فی صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ — سوره‌ی اَعراف

تمرین سوم

حروف مقطّعه آیات فوق را همان‌طور که می‌خوانید، بنویسید.

ق ← ...

طس ← ... ...

الم ← ... ...

المص ← ... ...

حم عسق ← ... ...

* بِحارالاَنوار، ج ۹۲، ص ۱۹

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجوهٌ وَ تَسْوَدُّ وُجوهٌ فَاَمَّا الَّذينَ اسْوَدَّتْ
وُجوهُهُمْ اَكَفَرْتُمْ بَعْدَ ايمانِكُمْ فَذوقُوا الْعَذابَ بِما كُنْتُمْ
تَكْفُرونَ ﴿۱۰۶﴾ وَ اَمَّا الَّذينَ ابْيَضَّتْ وُجوهُهُمْ فَفي رَحْمَةِ اللّٰهِ
هُمْ فيها خالِدونَ ﴿۱۰۷﴾ تِلْكَ ءاياتُ اللّٰهِ نَتْلوها عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَ
مَا اللّٰهُ يُريدُ ظُلْمًا لِلْعالَمينَ ﴿۱۰۸﴾ وَ لِلّٰهِ ما فِي السَّماواتِ وَ ما
فِي الْاَرْضِ وَ اِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمورُ ﴿۱۰۹﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ
لِلنّاسِ تَأْمُرونَ بِالْمَعْروفِ وَ تَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ تُؤْمِنونَ
بِاللّٰهِ وَ لَوْ ءامَنَ اَهْلُ الْكِتابِ لَكانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنونَ
وَ اَكْثَرُهُمُ الْفاسِقونَ ﴿۱۱۰﴾ لَنْ يَضُرّوكُمْ اِلّا اَذًى وَ اِنْ يُقاتِلوكُمْ
يُوَلّوكُمُ الْاَدْبارَ ثُمَّ لا يُنْصَرونَ ﴿۱۱۱﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ
اَيْنَ ما ثُقِفوا اِلّا بِحَبْلٍ مِنَ اللّٰهِ وَ حَبْلٍ مِنَ النّاسِ وَ باؤا
بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ
كانوا يَكْفُرونَ بِئاياتِ اللّٰهِ وَ يَقْتُلونَ الْاَنْبِياءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذٰلِكَ
بِما عَصَوْا وَ كانوا يَعْتَدونَ ﴿۱۱۲﴾

فعّالیّت

هر روز مقداری از آیات ۱۰۶ تا ۱۱۲ سوره‌ی آل‌عِمران را بخوانید.
سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

تمرین اول: آیات ۷۶ تا ۸۳ سوره‌ی اِسراء را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

وَ اِنْ كادوا لَيَسْتَفِزّونَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجوكَ مِنْها
وَ اِذًا لا يَلْبَثونَ خِلافَكَ اِلّا قَليلًا ﴿۷۶﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ
اَرْسَلْنا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنا وَ لا تَجِدُ لِسُنَّتِنا تَحْويلًا
﴿۷۷﴾ اَقِمِ الصَّلاةَ لِدُلوكِ الشَّمْسِ اِلىٰ غَسَقِ الَّيْلِ وَ
قُرْءانَ الْفَجْرِ اِنَّ قُرْءانَ الْفَجْرِ كانَ مَشْهودًا ﴿۷۸﴾ وَ مِنَ الَّيْلِ
فَتَهَجَّدْ بِهِ نافِلَةً لَكَ عَسىٰ اَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقامًا
مَحْمودًا ﴿۷۹﴾ وَ قُلْ رَبِّ اَدْخِلْني مُدْخَلَ صِدْقٍ وَ اَخْرِجْني
مُخْرَجَ صِدْقٍ وَ اجْعَلْ لي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطانًا نَصيرًا ﴿۸۰﴾
وَ قُلْ جاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْباطِلُ اِنَّ الْباطِلَ كانَ زَهوقًا ﴿۸۱﴾
وَ نُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْءانِ ما هُوَ شِفاءٌ وَ رَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنينَ
وَ لا يَزيدُ الظّالِمينَ اِلّا خَسارًا ﴿۸۲﴾ وَ اِذا اَنْعَمْنا عَلَى الْاِنْسانِ
اَعْرَضَ وَ نَـٔا بِجانِبِهِ وَ اِذا مَسَّهُ الشَّرُّ كانَ يَـٔوسًا ﴿۸۳﴾

تمرین دوم: هر یک از شما با انتخاب معلم، یک یا چند سطر از این آیات را با صدای بلند بخوانید و سایر دانش‌آموزان از روی کتاب خود خط ببرند.

پیام قرآنی

جاءَ الْـحَـقُّ وَ زَهَـقَ الْـباطِـلُ

حق آمد و باطل نابود شد.

سوره‌ی اِسراء، آیه‌ی ۸۱

دیو چو بیرون رود، فرشته در آید

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

جلسه‌ی دوم

علامت مَد (~)

هرگاه علامت مَد (ـَ) روی صداهای کشیده (آ ، یَ ، وَ) باشد، آن‌ها را بیش‌تر می‌کشیم، مانند :

وَ لَا الضّـآلّـيـنَ

فـيَ اَحْـسَـنِ تَـقْـويـمٍ

اُنْـظُـرُوا اِلـىٰ ثَـمَـرِهِ اِذآ اَثْـمَـرَ

وَ مَـنْ مَـعَـهُ اَجْـمَـعـيـنَ

وَ اُولـٰٓـئِـكَ هُـمُ الْـمُـفْـلِـحونَ

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان‌دادن خط همراه با نوار بخوانید و به کشش صداهای دارای علامت مد دقت کنید.

تمرین دوم

این عبارت قرآنی را با رعایت «قاعده‌ی مد» بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- وَ مـا تَـوْفـيـقـيَ اِلّا بِـالـلّٰـهِ — سوره‌ی هود، آیه‌ی ۸۸

و نیست موفقیت من جز از سوی خدا

۲- رَبَّـنا وَ تَـقَـبَّـلْ دُعـآءِ — سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۴۰

پروردگارا دعای من را قبول کن

۳- اِنَّ الـلّٰـهَ عِـنْـدَهُ اَجْـرٌ عَـظـيـمٌ — سوره‌ی توبه، آیه‌ی ۲۲

قطعاً نزد خدا پاداش بزرگ است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱ـ عِنْد : ☐ نزد ☐ بزرگ

۲ـ عَظیم : ☐ نزد ☐ بزرگ

۳ـ تَقَبَّلْ : ☐ قبول کن ☐ قبول کرد

تمرین دوم

این دو عبارت قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱ـ وَ اللّٰهُ عِنْدَهٗ اَجْرٌ عَظیمٌ ﴿۱۵﴾

سوره‌ی تَغابُن، آیه‌ی ۱۵

و ... ... او ... ... است.

۲ـ رَبَّنا تَقَبَّلْ مِنّآ اِنَّكَ اَنْتَ السَّميعُ الْعَليمُ ﴿۱۲۷﴾

پروردگارا ... از ما، قطعاً تو ... ي ... هستی.

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۲۷

قطره اما دریا

امام رضا علیه‌السّلام در راه سفر به خراسان،

شب‌ها قبل از خواب، قرآن می‌خواندند*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات به کشش صداهای دارای مد دقت کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و «قاعده‌ی مد» را رعایت کنید.

۱- وَ قُلْ اِنّیٓ اَنَا النَّذیرُ الْمُبینُ ﴿۸۹﴾ — سوره‌ی حِجر، آیه‌ی ۸۹

۲- وَ اَحْسِنْ کَما اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَیْكَ — سوره‌ی قصص، آیه‌ی ۷۷

۳- کُلُّ نَفْسٍ ذآئِقَةُ الْمَوْتِ — سوره‌ی آل‌عِمران، آیه‌ی ۱۸۵

۴- وَ جَعَلْنَا ابْنَ مَریَمَ وَ اُمَّهٗٓ ءایَةً — سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۵۰

تمرین سوم

در عبارات تمرین فوق، صدای قبل از حروف ناخوانا را با فلش به ساکن یا تشدید وصل کنید.

فعّالیّت

هر روز مقداری از آیات ۸۶ تا ۹۵ سوره‌ی اِسراء را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

* عیونُ اَخبارِ الرِّضا علیه‌السّلام (بِحارُالانوار، ج ۴۹، ص ۹۲)

وَ لَئِنْ شِئْنا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِىٓ اَوْحَيْنا اِلَيْكَ ثُمَّ لا تَجِدُ لَكَ
بِهٖ عَلَيْنا وَكيلًا ﴿۸۶﴾ اِلّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ اِنَّ فَضْلَهٗ كانَ
عَلَيْكَ كَبيرًا ﴿۸۷﴾ قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ
عَلىٰ اَنْ يَأْتوا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْءانِ لا يَأْتونَ بِمِثْلِهٖ وَ لَوْ كانَ
بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهيرًا ﴿۸۸﴾ وَ لَقَدْ صَرَّفْنا لِلنّاسِ فى
هٰذَا الْقُرْءانِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَاَبىٰ اَكْثَرُ النّاسِ اِلّا كُفورًا ﴿۸۹﴾ وَ
قالوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّىٰ تَفْجُرَ لَنا مِنَ الْاَرْضِ يَنْبوعًا ﴿۹۰﴾
اَوْ تَكونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخيلٍ وَ عِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْاَنْهارَ
خِلالَها تَفْجيرًا ﴿۹۱﴾ اَوْ تُسْقِطَ السَّمآءَ كَما زَعَمْتَ عَلَيْنا
كِسَفًا اَوْ تَأْتِىَ بِاللّٰهِ وَالْمَلآئِكَةِ قَبيلًا ﴿۹۲﴾ اَوْ يَكونَ
لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ اَوْ تَرْقىٰ فِى السَّمآءِ وَ لَنْ نُؤْمِنَ
لِرُقِيِّكَ حَتّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنا كِتابًا نَقْرَؤُهٗ قُلْ سُبْحانَ رَبّى
هَلْ كُنْتُ اِلّا بَشَرًا رَسولًا ﴿۹۳﴾ وَ ما مَنَعَ النّاسَ اَنْ يُؤْمِنوا
اِذْ جاءَهُمُ الْهُدىٰٓ اِلّآ اَنْ قالوٓا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَسولًا ﴿۹۴﴾
قُلْ لَوْ كانَ فِى الْاَرْضِ مَلآئِكَةٌ يَمْشونَ مُطْمَئِنّينَ لَنَزَّلْنا
عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمآءِ مَلَكًا رَسولًا ﴿۹۵﴾

آشنایی با خط قرآن کریم

دانش‌آموزان عزیز!

خدا را سپاس می‌گوییم که شما می‌توانید به‌تدریج همه‌ی قرآن را بخوانید. از این درس به بعد، آیات هر درس، مانند صفحه‌های قرآن کریم آمده است. از این‌رو خوب است در ابتدا با برخی از ویژگی‌های خطّ قرآن کامل آشنا شوید. این ویژگی‌ها به شرح زیر است.

۱ـ برخی از حروف گاهی به شکل دیگری نوشته شده است؛ مانند :

م ← مـ ک ← ک ر ← ر

تمرین ــ این کلمات قرآنی را بخوانید.

لِیَومِ　　عَلَیهِم　　اَسلَمَ

کُفرًا　　اَحمِلُکُم　　رَبُّکُم

اَمرُنا　　عَزیزٌ　　لِشاعِرٍ

۲ـ برخی حروف روی هم نوشته شده است؛ مانند :

نَحْنُ ← نَحنُ　　بِخَلاقِهِمْ ← بِخَلاقِهِم　　یُجادِلُنا ← یُجادِلُنا

تمرین ــ این کلمات قرآنی را بخوانید.

تَجری　　مُخلِصینَ

اَلخَیرَةُ　　تُخفوهُ

یَجحَدُ　　یُحِبُّ

تُجرِمونَ　　یَجعَلوهُ

۳ـ گاهی صدای «ا» به صورت «ـٰ» نوشته شده است؛ مانند :

رَزَقْناهُمْ ← رَزَقنٰهُمْ　　سَمّاكُمْ ← سَمّٰكُم

يُخادِعونَ ← يُخٰدِعونَ　　اَدْراكَ ← اَدرٰكَ

تمرین ــ این کلمات قرآنی را بخوانید.

سُبحٰنَ　صٰلِحًا　يٰسَماءُ　بٰرَكنا　اَرسَلنٰكَ

سَمٰوٰتٍ　خالٰتُكُم　مِنَ الكِتٰبِ　ءاثٰرِ　تَعٰلیٰ

۴ـ گاهی صدای «ا» به صورت «ـٰ» روی «و» ناخوانا نوشته شده است؛ مانند :

اَلصَّلاةَ ← اَلصَّلوٰةَ　　اَلزَّكاةَ ← اَلزَّكوٰةَ　　حَياةً ← حَيوٰةً

تمرین ــ این کلمات قرآنی را بخوانید.

صَلوٰتَكَ　كَمِشكوٰةٍ　اَلنَّجوٰةِ　مَنوٰةَ　بِالغَدوٰةِ

۵ـ گاهی صدای «ی» کوچک به شکل «ـِ» نوشته شده است، مانند :

بِهِ ← بِهٖ　　عَبْدِهِ ← عَبدِهٖ　　هٰذِهِ ← هٰذِهٖ

تمرین ــ این کلمات قرآنی را بخوانید.

قَدْرِهٖ　بَصَرِهٖ　طَعامِهٖ　ءايٰتِهٖ

جلسه‌ی دوم

قرآن‌آموزان عزیز!

در جلسه‌ی قبل با ویژگی‌های خط قرآن کامل آشنا شدید. از این رو آیات قرآن کریم در هر درس، به‌صورت یک صفحه‌ی قرآن کامل، آمده است.

چه خوب است درصورتی که در مدرسه قرآن کامل موجود است، آن‌ها را به کلاس بیاورید و پس از یافتن آیات درس، آن آیات را از روی مُصحَف شریف بخوانید.

تمرین اول: آیات ۹۴ تا ۱۰۲ سوره‌ی نَحل* را برای هم، گروهی بخوانید.

وَلا تَتَّخِذوٓا اَيمـٰنَكُم دَخَلًا بَينَكُم فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعدَ
ثُبوتِها وَتَذوقُوا السّوٓءَ بِما صَدَدتُم عَن سَبيلِ اللّٰهِ ز
وَلَكُم عَذابٌ عَظيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلا تَشتَروا بِعَهدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَليلًا ج
اِنَّ ما عِندَ اللّٰهِ هُوَ خَيرٌ لَكُم اِن كُنتُم تَعلَمونَ ﴿٩٥﴾
ما عِندَكُم يَنفَدُ ز وَما عِندَ اللّٰهِ باقٍ ط وَلَنَجزِيَنَّ الَّذينَ صَبَروٓا
اَجرَهُم بِاَحسَنِ ما كانوا يَعمَلونَ ﴿٩٦﴾ مَن عَمِلَ صـٰلِحًا
مِن ذَكَرٍ اَو اُنثىٰ وَهُوَ مُؤمِنٌ فَلَنُحيِيَنَّهو حَيوٰةً* طَيِّبَةً ز
وَلَنَجزِيَنَّهُم اَجرَهُم بِاَحسَنِ ما كانوا يَعمَلونَ ﴿٩٧﴾
فَاِذا قَرَأتَ القُرءانَ فَاستَعِذ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيطـٰنِ الرَّجيمِ ﴿٩٨﴾
اِنَّهو لَيسَ لَهو سُلطـٰنٌ عَلَى الَّذينَ ءامَنوا وَعَلىٰ رَبِّهِم
يَتَوَكَّلونَ ﴿٩٩﴾ اِنَّما سُلطـٰنُهو عَلَى الَّذينَ يَتَوَلَّونَهو وَالَّذينَ
هُم بِهِ مُشرِكونَ ﴿١٠٠﴾ وَاِذا بَدَّلنا ءايَةً مَكانَ ءايَةٍ ل
وَاللّٰهُ اَعلَمُ بِما يُنَزِّلُ قالوٓا اِنَّما اَنتَ مُفتَرٍ ج بَل اَكثَرُهُم
لا يَعلَمونَ ﴿١٠١﴾ قُل نَزَّلَهو روحُ القُدُسِ مِن رَبِّكَ بِالحَقِّ
لِيُثَبِّتَ الَّذينَ ءامَنوا وَهُدًى وَبُشرىٰ لِلمُسلِمينَ ﴿١٠٢﴾

*حَياةً

تمرین دوم: هر یک از شما با انتخاب معلم، یک یا چند سطر از این آیات را با صدای بلند بخوانید و سایر دانش‌آموزان از روی کتاب خود خط ببرند.

* ص ۲۷۸ قرآن کامل

پیام قرآنی

فَاِذا قَرَأْتَ الْقُرْءانَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطانِ الرَّجيمِ

زمانی که قرآن می‌خوانی به خدا پناه ببَر از شیطانِ رانده شده.

سوره‌ی نَحل، آیه‌ی ۹۸

آداب خواندن قرآن

قرآن پیام و کلام خداست، وقتی می‌خواهیم قرآن بخوانیم، آداب خواندن قرآن را رعایت کنیم.

۱ـ تمیز و پاکیزه باشیم و پیش از خواندن قرآن وضو بگیریم.

۲ـ قرآن را شبیه نوار و زیبا بخوانیم.

۳ـ پیش از خواندن قرآن بگوییم :

«اَعوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطانِ الرَّجيمِ»

«بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحيمِ»

۴ـ در بین خواندن قرآن، حرف نزنیم و ساکت باشیم.

۵ـ سعی کنیم هر روز قرآن بخوانیم، تا آن‌جا که می‌توانیم معنای آن را بفهمیم و به دستورهای آن عمل کنیم.

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

جلسه‌ی سوم

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان‌دادن خط همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱ـ لا اِلـٰـهَ اِلّا هُوَ خـالِـقُ کُلِّ شَـیْءٍ

سوره‌ی اَنعام، آیه‌ی ۱۰۲

نیست خدایی جز او، که خالق هر چیز است.

۲ـ فَـاقْـرَئـوا مـا تَـیَـسَّـرَ مِـنَ الْـقُـرْءانِ

پس بخوانید آن‌چه می‌توانید از قرآن؛

... وَ اَقـیـمُـوا الـصَّـلاةَ وَ ءاتُـوا الـزَّکاةَ وَ اَقْـرِضُـوا الـلّٰـهَ قَـرْضًـا حَـسَـنًـا

و نماز را به پا دارید و زکات بپردازید و به خدا (یعنی : در راه خدا) قرض نیکو بدهید؛

... وَ اسْـتَـغْـفِـرُوا الـلّٰـهَ اِنَّ الـلّٰـهَ غَـفـورٌ رَحـیـمٌ ﴿۲۰﴾

سوره‌ی مُزَّمِّل، آیه‌ی ۲۰

و آمرزش بخواهید از خدا که قطعاً خدا بسیار آمرزنده‌ی مهربان است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱ـ لا : ☐ نه، نیست ☐ خدا

۲ـ اِلـه : ☐ نه، نیست ☐ خدا

۳ـ زَکاة : ☐ نماز ☐ زکات

۴ـ غَـفـور : ☐ بسیار آمرزنده ☐ مهربان

۵ـ رَحـیـم : ☐ بسیار آمرزنده ☐ مهربان

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱ـ اَلا اِنَّ اللّٰـهَ هُوَ الْغَـفورُ الرَّحیـمُ ﴿۵﴾ سوره‌ی شوریٰ، آیه‌ی ۵

آگاه باشید قطعاً ... ، او ... ... است.

۲ـ وَ اَقـیـمُـوا الـصَّـلاةَ وَ ءاتُـوا الـزَّکاةَ وَ اَطیـعُوا الـرَّسولَ سوره‌ی نور، آیه‌ی ۵۶

و به پا دارید ... را و بپردازید ... را و ... ... را.

۳ـ وَ اِلـٰهُـکُـمْ اِلـٰهٌ واحِـدٌ لا اِلـٰـهَ اِلّا هُـوَ الـرَّحْـمـٰنُ الـرَّحیـمُ ﴿۱۶۳﴾ سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۶۳

و ... ی شما ... ی یکتاست، ... ... بی‌جز او، که بخشنده‌ی ... است.

جلسه‌ی چهارم

انس با قرآن در خانه

قطره اما دریا

چه خوش است صوت قرآن ز تو دلربا شنیدن

روزی علّامه بحرالعلوم وارد حرم حضرت علی علیه‌السّلام شد و ناگهان شروع به خواندن این شعر کرد:

چه خوش است صوت قرآن، ز تو دلربا شنیدن به رُخَت نظاره کردن سخن خدا شنیدن

از او سؤال شد: برای چه، هنگام ورود به حرم، این شعر را خواندید؟

پاسخ داد: وقتی وارد حرم مطهّر شدم، حضرت مهدی علیه‌السّلام را دیدم که در کنار ضریح نشسته و با صدای بلند قرآن می‌خوانند؛ چون ایشان را در حال خواندن قرآن دیدم، بی اختیار این شعر بر زبانم جاری شد. *

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید.

۱ـ قالَ لا تُؤاخِذْنی بِما نَسیتُ سوره‌ی کهف، آیه‌ی ۷۳

۲ـ هُوَ اللّٰهُ الْخالِقُ الْبارِئُ الْمُصَوِّرُ سوره‌ی حَشر، آیه‌ی ۲۴

۳ـ وَ اِذا قُرِئَ الْقُرْءانُ فَاسْتَمِعوا لَهُ وَ اَنْصِتوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمونَ ۲۰۴

سوره‌ی اَعراف، آیه‌ی ۲۰۴

تمرین سوم

در عبارات تمرین فوق، زیر پایه‌های همزه که از حروف ناخوانا هستند، خط بکشید.

فعّالیّت

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۱۰ سوره‌ی شوریٰ را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

* کتاب اَلنَّجمُ الثّاقِب، ص ۷۹

سُورَةُ الشُّورىٰ

آیاتُها ۵۳

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

حمٓ ﴿۱﴾ عٓسٓقٓ ﴿۲﴾ كَذٰلِكَ يُوحِيٓ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ
اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۳﴾ لَهُۥ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿۴﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِن فَوْقِهِنَّ
وَالْمَلٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِي
الْأَرْضِ أَلَآ إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿۵﴾ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن
دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ اللّٰهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿۶﴾
وَكَذٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّتُنذِرَ أُمَّ الْقُرىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا
وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي
السَّعِيرِ ﴿۷﴾ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِن يُدْخِلُ
مَن يَشَآءُ فِي رَحْمَتِهِۦ وَالظّٰلِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿۸﴾
أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِ الْمَوْتىٰ
وَهُوَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۹﴾ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَيْءٍ فَحُكْمُهُۥٓ
إِلَى اللّٰهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿۱۰﴾